Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

C. W. von SYDOW

AV

HANS ELLEKILDE

Arkivarie vid Dansk Folkemindesamling.

SÄRTRYCK UR

«SKÅNSKT BONDELIV»

Tryckt i
KLIPPANS NYA ACCIDENSTRYCKERI
Klippan 1924

C. W. von Sydow.

Av *Hans Ellekilde.*
Arkivarie vid Dansk Folkemindesamling.

Carl Wilhelm von Sydow är född smålänning, men i Skåne har han utfört sin mannagärning: insamlingen och utforskningen av det svenska folkets diktning och tro, på ett sådant sätt, att skåningarna se i honom en av sina egna. Men när årsboken Skånskt Bondelivs redaktion har bett mig att som Sydows danska kollega skriva en liten redogörelse för vad han intill nu har uträttat, så är orsaken den, att Sydow har varit lärjunge och vän till två av den danska folkminnesforskningens främste, den gamle jylländske lantprästen Henning Frederik Feilberg på Askov folkhögskola och den köpenhamnske professorn Axel Olrik, två män, till vilka denna uppsats författare likaledes känner sig stå i det närmaste vänskaps- och lärjungaförhållande.

Liksom sina två danska lärare Feilberg och Olrik och liksom

sina norske och finska kollegor professorerna Moltke Moe och Kaarle Krohn, är Carl Wilhelm von Sydow inte ett allmogens barn. Det ser man redan på namnet.

På fädernet hör han till en gammal tysk adelsfamilj, v. Sydow, som i början av 1700-talet inflyttade till Sverige och av vilken en gren (Högsbygrenen) 1831 intogs på det svenska riddarhuset. Sydows fader Otto Ludvig von Sydow, som hör till släktens Jönköpingsgren, var apotekareson från Halmstad. Han var föreståndare på Kronobergs läns lantbruksskola i Ryssby socken, där Carl Wilhelm föddes den 21 december 1878 som den femte av sex syskon. Hans moder Göthilda tillhörde den småländska släkten Rappe och var född på herrgården Tagel.

Men var v. Sydow icke ett allmogens barn så växte han liksom Feilberg upp bland dem. Han var ute med vallpojkarna om sommaren och lekte med ryktarens och statarnas ungar, men han lärde sig att skilja noga på språket som han talade med sina lekkamrater och det som han lärde sig av sin moder, godsägaredottern från Tagel.

Bland hans första böcker var Grimms sagor, som han fick av en gammal tant, och sedan läste han Asbjörnsen och Moe i svensk översättning. Till de förbjudna böckerna hörde Hyltén-Cawallius' Wärend och Wirdarne, den berömda småländska hembygdsboken, förbjuden, därför att hans föräldrar ansågo att det var skadligt för den lille pojken att läsa om de fredlösa och om den djupa vidskepelsen under hedendomens dagar. Men resultatet blev endast att Carl Wilhelm läste den i smyg och sedan aldrig kunde glömma det intryck, denna storslagna och mäktiga bok gjorde på honom. Vidskepelsen i boken var det som intresserade den lille pojken mest, icke minst därför att folket i hemtrakten var i hög grad vidskepligt. Den gamla barnmorskan Lisa ryckte sålunda omsorgsfullt bort hedningahåret på honom och hans syskon, innan de döptes. I en av torpstugorna bodde det en trollkäring, som förgjorde mjölken för sina grannar och som v. Sydows fader tvingade att höra upp med sina konster. På faderns egendom Tranhult stod det en tall (»trollferen«), som inte fick huggas ner. Den som gjorde det skulle antingen få gå från gården eller skulle hans gård brinna. Hans far tog en snickare med sig och högg ner trolltallen, för han tyckte inte om trolldomen som bedrevs där. Snickarens gård brann verkligen, och fadern måste lämna Tranhult.

I sexårsåldern kom v. Sydow bort från sin födelsegård och sedan såg han aldrig tranorna flyga fram över Tranhult om våren och slå sig ned i dess stora mossar (Folkminnen och folktankar 1916, sid. 35). Han kom med sina syskon till sin morfar baron Wilhelm Rappes Tagel i Mistelås socken, Albo härad, ett av de Värendshärader, som den lille Carl Wilhelm läst om i Hyltén-Cawallius' bok (det gjorde däremot icke Sunnerbo härad, där hans födelsegård låg). I båda hemmen firades trandagen som en stor högtid för barnen, den bästa på hela året efter julen. Barnen fingo små gåvor i sina tranpåsar, när tranan vårfrudagen kom och bar »ljus i säng« (Folkminnen och folk-

tankar 1916 sid. 39 ff.). Han levde ett lyckligt liv på Tagel men inte som på Tranhult i nära beröring med allmogens barn. Men annars fanns det tillräckligt med barn på Tagel. Carl Wilhelm och hans syskon lekte med sina kusiner fantastiska lekar, som de själva hittade på, starkt påverkade av Ingemanns romaner. De hade sitt eget rike Rojen med en klippborg, som de kallade Rojeborg. Här utförde de krigståg och medeltida torneringar, på riksförsamlingarna föredrogos dikter och sagor som barnen själva hade skrivit. Den åttaårige Carl Wilhelm författade en saga Gad Humlesons saga, som var starkt påverkad av hans bekantskap med de isländska hjältarna och i synnerhet Volsungasagan; den bar nog också prägel av hans kunskap om den småländska vidskepelsen. På Tagel fanns också Eva Wigströms böcker om skånsk folkdiktning och skånskt folkliv, och det blev hans käraste läsning.

På latingymnasiet i Wäxiö intresserade han sig blott för botanik och zoologi och använde större delen av sin fritid till att botanisera och läsa naturvetenskaplig litteratur. Först i sista klassen började han få förståelse för de humanistiska ämnena, påverkad av en intelligent och beläst kamrat. Följden blev att v. Sydow efter sin studentexamen i Wäxiö 1897 började att studera litteraturhistoria i Lund för professor Ewert Wrangel, som blev hans lärare och vän. Han tog filosofie kandidatexamen 1901 och tänkte då ta upp medeltidslitteraturen och sagodiktningen till specialstudium för licenciaten. Han hade som barn med stort intresse läst den gamle grekiske historieskrivaren Herodotos och han mindes väl berättelsen om den egyptiske kungen Rampsinits skattkammare. Nu fann han en gång samma berättelse som folksaga i ett par nutida sagosamlingar och han fick lust att klarlägga det sammanhang, vari de nutida sagorna stodo till den omkring 2500 år gamla berättelsen hos Herodotos, ett sammanhang, som bevisar att en nutida folksaga kan ha en så hög ålder. v. Sydow hade tillika börjat att läsa religionshistoria, som då ännu icke var examensämne i Lund. Han sökte och fick kunglig dispens att ta examen i detta ämne, men hans studier hade redan kommit in på självständiga forskningsområden. Han studerade icke religionsvetenskaplig litteratur till examen, utan efter eget personligt tycke.

En tredje förutsättning för v. Sydows senare forskning var att han redan under sitt första studentår hade blivit lärare på Lunnevads folkhögskola i Östergötland. Han kom därvid åter i nära beröring med den svenska allmogen, lärde sig att förstå folket och göra sig förstådd av dem. Han fortsatte de följande åren sin folkhögskoleverksamhet samtidigt med sina universitetsstudier. 1901 var han sålunda lärare vid Blekinge folkhögskola i Ronneby, 1902—03 vid Hallands folkhögskola i Katrineberg och slutligen kom han 1904 tillbaka till Ronneby och stannade där i fyra år. Därefter kom han till Hvilans folkhögskola och var där till 1909; 1911 blev han t. f. föreståndare vid Nääs slöjdinstitut. Som folkhögskollärare i Ronneby gjorde v. Sydow 1904 en studieresa i Danmark för att lära känna folkhögskolan

i dess hemland. Han valde då till studieobjekt Askov, Danmarks största och ledande folkhögskola. Här träffade han en man som fick det största inflytande på hans studiers senare riktning, den då 73-årige folkminnesforskaren, Henning Frederik Feilberg. »Han har givit mig intresset för allmogens kultur just i dess egenskap av kultur, och jag kan inte vara honom nog tacksam för de många samtal om dylika spörsmål, som vi förde på våra gemensamma promenader. På dem var det mindre tal om vetenskapliga teorier än om den mänskliga förståelsen av allmogen och dess kultur.« På hemvägen från Askov uppsökte v. Sydow på Feilbergs råd Axel Olrik; först senare blev han dock i egentlig mening dennes vän och lärjunge.

v. Sydow kom hem till Ronneby med de fasta föresatsen att fortsätta Hyltén-Cavallius' och Eva Wigströms insamling av det svenska folkets diktning och tro. Han började sin samlarverksamhet, dels bland folkhögskoleeleverna i Ronneby, dels i sin hemtrakt i Småland; 1907 skrev han sin första uppmaning till insamling av folkminnen: Våra folkminnen — folksaga, folksägen och folktro. Grundlinjer till föreläsningar över detta ämnne vid sommarkurserna i Ronneby. Och han utsände denna skrift till Blekinges folkskollärare och till folkhögskolorna runt omkring i landet. De följande åren avskrev han och lät avskriva äldre samlingar av svensk folkdiktning och folktro, som funnos i Lunds, Stockholms och Uppsalas bibliotek för att därigenom skaffa sig en så fullständig kännedom om Sveriges folkminnen som möjligt.

Han fortsatte efter sin hemkomst med förnyad iver sina undersökningar av Rampsinit-sagan, nu kraftigt understödd av Feilbergs rikhaltiga bibliotek, som han under årens lopp ständigt studerade i eller fick böcker ifrån. Han lärde sig det ena språket efter det andra för att kunna bli sagoforskare, spanska, portugisiska, rätoromanska och i synnerhet rumänska, på vilket språk ett av sagoforskningens huvudverk, Sainenu, Basmele Romane, är skrivet.

I juni 1907 blev han inbjuden till Köpenhamn av Axel Olrik för att tillsammans med professor Kaarle Krohn dryfta möjligheten av att upprätta en internationell folkminnesforskareförening, Folklore Fellows, som har till uppgift att skapa ett konsekvent samarbete av olika länders folkminnesforskare i Feilbergs anda.

Men då hade Sydow — dess bättre för honom själv, får man nästan säga — släppt det internationella ämnet Rampsinitsagan och i stället valt ett inhemskt, Finnsägnen från Lunds domkyrka till uppsats för licentiatexamen, som han avlade i december 1908. Anledningen var historikern Lauritz Weibulls behandling av Finnsägnen i en avhandling, Studier i Lunds domkyrkas byggnadshistoria (Historisk Tidskrift för Skåneland 1906). Sydow angrep Weibulls uppfattning i tidningsartiklar (dec. 1906) och sedan i förbigående i sin avhandling Studier i Finnsägnen och besläktade byggmästaresägner (Fataburen 1907—08). Här gjorde han gällande att de berömda bilderna i Lunds domkyrkas krypta av jätten Finn och hans hustru från början inte

hade något att göra med Finnsägnen — en sägen som inte blott finnes i Lund utan överallt i Sydsverige och Skåne — därför att Finns hustru alls inte är bekant i de äkta nutida uppteckningar av sägnen, som von Sydow själv hade gjort på Ronneby folkhögskola, men däremot i den ursprungliga uppteckning av sägnerna, som är bekant från Wolfs Encomium Regni Daniae från 1694. Lauritz Weibull besvarar angreppet i Fataburen 1908 och hånar här von Sydows uppfattning av de nutida uppteckningarnas vetenskapliga värde och räknar dem för oäkta, avledda av Afzelius' Sagohävder eller Tegnérs Gerda. Även i frågor av detta slag måste, hävdar han spydigt, »historisk vetenskaplig metod göras gällande«. Tyvärr besvarar v. Sydow inte Weibulls angrepp, vilket hade varit det enda rimliga och varvid han lätt kunnat få icke som Weibull sken av seger men den verkliga segern. Han skadade därigenom mycket sig själv, i det han gav universitetslärarna i Lund anledning att tro, att han var den besegrade i denna tvist. I stället gjorde han det några år senare på ett olyckligt ställe i sin Utredning rörande folkminnesforskning som examensämne i filosofiska fakulteten vid Lunds universitet 1912, och gav därigenom sina motståndare välkommen anledning till kritik.

Året därpå kom hans doktorsdispulation Två spinnsagor, en undersökning av de två folksagorna Titiliture och De tre spinnkäringarna, varav den första ju har motiv gemensamt med Finnsägnen: trollet som går miste om sin lön, då dess namn blir känt. v. Sydow fick doktorsgraden den 26 maj 1909, men måste skriva ett nytt arbete för docentur, och han tänkte först på en avhandling om Byggnadsoffer och byggmästaresägner, också den en utlöpare av hans undersökning av Finnsägnen, men lyckligtvis lät han detta fullkomligt oöverskådliga och bottenlösa ämne vara och valde i stället ett där det var seger att vinna, en undersökning av den berömda fornisländska berättelsen från Snorres Edda om Tors färd till Utgårdsloke (Tryckt i Axel Olriks tidskrift Danske studier 1910). Han samlade materialet i Feilbergs boksamling under oktober 1909 och skrev större delen av avhandlingen på Askov. Då han på hemvägen kom till Axel Olrik i Köpenhamn trodde denne icke på v. Sydows resultat. De diskuterade igenom avhandlingen från början till slut och Axel Olrik måste ge v. Sydow rätt. Olrik påvisade för honom, att han på många punkter hade uttryckt sig för svävande och att först vad han under diskussionen hade anfört som bevis för sin mening hade varit tillfyllestgörande. v. Sydow skrev om avhandlingen i utförligare och tydligare framställning och ordnade stoffet i kapitel under bestämda rubriker. Det lyckades honom nu att med denna avhandling genomdriva upprättandet av en docentur i nordisk och jämförande folkminnesforskning i september 1910, den första i sitt slag i Sverige. Han hade vunnit sin första stora vetenskapliga seger i det han påvisade i vilken hög grad det var keltiskt folkdiktningsstoff i de legender, folk- och hjältesagor, som ligga till grund för den berömda myten om Tors resa. Också denna avhandling blev föremål för strid

men först gott och väl tio år senare. Då försöker den framstående isländske filologen, professor Finnur Jónson i Köpenhamn i sin bok Norsk-Islandske Kultur- og Sprogforhold i 9 og 10 Aarhundrede 1921 att bevisa, att det inte finns något sammanhang mellan det keltiska stoffet och den nordiska myten. Men denna gång bemöter v. Sydow genast sin motståndares angrepp och diskuterar de stora principfrågorna i uppsatserna Folkminnesforskning och filologi och Mera om folkminnen och filologi i sin egen tidskrift Folkminnen och folktankar VIII.

Som universitetslärare i folkminnesforskning lyckades det snart v. Sydow att skaffa sig en lärjungaskara av begåvade unga forskare. Jag nämner bland dem den förtidigt bortgångne sagoforskaren Helge Holmström, Åke Campbell, som särskilt studerar den dansk-skånska bondgården och dess förhållande till den svenska samt sagoforskaren Waldemar Liugman. Understödd av sina elever börjar v. Sydow 1914 att utge tidskriften Folkminnen och folktankar, som det har lyckats honom att trots vanskliga förhållanden hålla igång till den dag idag. Huvudmålet med tidskriften är att understödja det stora, inte minst i Sverige så nödvändiga insamlingsarbetet av folkets diktning och tro. Vi finna därför i första årgången en utförlig allmän redogörelse för folkminnena och deras insamling, råd och anvisningar, med översikt över och frågor rörande olika slag av folkminnen. (Denna uppsats blev 1919 omarbetad till en självständig bok Våra folkminnen). Vi finna ständigt i Folkminnen och folktankar speciella anvisningar rörande insamlingsverksamheten, t. ex. M. P:n Nilsson, Våra danslekar B. II, Åke Campbell, Militära folkminnen B. III och v. Sydow, Några begravningsbruk B. VI. Det på detta sätt insamlade materialet ingår i Lunds Universitets Folkminnessamling, som upprättades 1908 med v. Sydows privata uppteckningar och avskrifter som grundstomme och med hans boksamling deponerad som handbibliotek för de studerande. Men det är inte blott råd och anvisningar och frågor i tusental som Folkminnen och folktankar ger. Det är i ännu högre grad utdrag ur materialsamlingar och bearbetningar av dylika. Jag framhäver särskilt den skånske bonden Olof Christofferssons mångsidiga samlingar från Skytts härad. Av folkminnesundersökningar i tidskriften nämner jag här blott de viktigaste av v. Sydows egna. De omfatta dels undersökningar av inhemskt folkminnesstoff såsom Tranan och vårfrudagen B. III, Majsjungningen och »Pigevisan«, B. IX — tillägg till hans lilla bok om majvisorna God afton om I hemma är! 1917, — dels sammanställningar av nutida folkminnesstoff med fornnordiskt, såsom Jätten Hymes bägare B. I och Jättarna i mytologi och folktro B. VI. Det sista arbetet angreps från religionshistoriskt håll av professor Edv. Lehman i Lund, därför att v. Sydow med full rätt hade hävdat att jättarna inte i nordisk mytologi äro uppfattade som »ätare« av de dödas lik (den danske forskaren Schonings orimliga uppfattning). Däremot finna vi tyvärr inte i v. Sydows egen tidskrift uppsatser på de områden, där han gjort sin största vetenskapliga insats, undersökningarna av den fornengelska

hjältedikten Beowulf och av de samgermanska sägnerna om Volsungarna. En så banbrytande avhandling som Sigurds strid med Fåvne gömmer sig i Lunds Universitets Festskrift 1918 och Beowulfuppsatserna äro spridda för alla vindar. Äro dessa avhandlingar möjligen för lärda och för omfattande för Folkminnen och folktankar gäller detta i varje fall inte de två små lättlästa men ytterst värdefulla uppsatserna Iriskt inflytande på nordisk hjälte- och gudasaga och Bäckahästen, vilka stå att läsa i de av Vetenskapssocieten utgivna årsböckerna 1920 och 22. v. Sydow borde givet ha följt sin lärare Axel Olriks exempel att meddela sina bästa arbeten i sin egen tidskrif. Men trots denna brist har v. Sydow nått inte så lite av sitt mål med den; han har fått grundlagt en särskilt på Sydsverige inriktad folkminnesinsamling och han har givit den unga svenska folkdiktsforskningen ett välbehövligt forum.

Jag har i det föregående nämnt de polemiker som v. Sydow på folkminnesforskningens vägnar har fört med historiker, filologer och religionshistoriker, men jag har ännu inte nämnt det farligaste angrepp som har riktats mot hans verksamhet: etnologen, Fil. Dr Nils Lithbergs angrepp 1918. Den 18 maj 1918 var det Gunnar Hyltén-Cavallius' hundraårsdag och v. Sydow utgav av denna anledning en ny upplaga av Wärend och Wirdarne. Hans vänner och anhängare samlade medel till en Hyltén-Cavallius-fond, vilken skulle ha till mål att bekosta en professur i nordisk och jämförande folkminnesforskning. Då skrev Nils Lithberg vid Nordiska Museet i Stockholm i Svenska Dagbladet den 10 augusti 1918 ett inlägg Folkminnesforskningen och etnologien, några synpunkter på den svenska folklivsforskningens utveckling, fortsatt den 17 augusti med Ur svenska etnologiens hävder. En inhemsk vetenskapstradition som bör bevaras, och angrep här mycket starkt den danska folkminnesforskning, som v. Sydow hade fört in i Sverige, och framhäver den svenska tradition, som Nordiska Museet representerar. v. Sydow, som var på en stor folkminneskurs i Bergen den 12—17 augusti, försvarade sin ståndpunkt i Svenska Dagbladet för den 24 aug. med Folkminnesforskningen och etnologien, men han hade fått den offentliga meningen emot sig och insamlingen ledde ej till det åsyftade resultatet. Det gick som tio år tidigare, v. Sydow hade i själva verket i huvudsak rätten på sin sida, men motståndaren fick likväl segern. Det är riktigt att det finns en svensk tradition utbildad av Hazelius, hans medhjälpare och lärjungar vid undersökningen av allmogeföremålen och allmogens materiella kultur överhuvudtaget, och att det likaså finns en dansk tradition, utbildad av Svend Grundtvig, vid undersökningen av folkets diktning, i synnerhet folkvisan, i hög grad läggande vikten på förståelsen av folkets andliga kultur. Men liksom det inte är någon skam för oss danskar att lära av svenskarnas utmärkta undersökningar på den materiella allmogekulturens område, utan i stället en förtjänst, när t. ex. arkitekt Zangenberg efter svenskt mönster ger sig till att undersöka våra danska bondgårdar och deras utvecklingshistoria, så är det heller icke

någon nationell skam utan en nationell förtjänst när v. Sydow efter danskt mönster undersöker det svenska folkets diktning och tro. I alla händelser har v. Sydow därvid uppodlat nya marker till gagn och nytta för det svenska folket och fått både svenska allmogemän och framstående svenska forskare till att förstå värdet och skönheten i den svenska folkdiktningen.

Lyckligtvis står dansk och svensk folkminnesforskning inte i strid utan i gott samförstånd med varandra. Nordiska Museet inbjöd i augusti 1920 till Det första nordiska folklivsforskarmötet i Stockholm, varvid bl. a. uppvisades att det är oriktigt att skilja alltför mycket mellan »allmogeetnografien och folminnesforskningen«. De äro grenar av samma vetenskap, folklivsforskningen, och höra på det närmaste samman. Jag var själv deltagare i mötet och kände starkt hur mycket den danska folklivsforskningen hade att lära av Nordiska Museets forskare. Men jag fick också en förnimmelse av att folkdiktforskningens resultat kunde vara till gagn för allmogeetnograferna, icke minst Axel Olriks upptäkt av folkdiktningens episka lagar. Båda forskningsgrenarna sysslа med i utpräglat grad nationellt stoff och de böra samarbeta i nationell anda men med internationell utsyn över, först och främst de besläktade folken, sedan de mera fjärran stående, och sist över hela mänskligheten.

v. Sydow var naturligen inbjuden till folklivsforskarmötet i Stockholm, men han var dessvärre förhindrad att vara tillstädes, han var nämligen på studieresa i Irland. Han deltog däremot i Det andra nordiska folklivsforskarmötet i Helsingfors i aug. 1923 och höll därvid föredrag samt gjorde utmärkta inlägg i diskussionerna. Vid det omedelbart därpå följande filolog- och historikermötet höll han sitt i metodiskt hänseende så mästerliga föredrag Beowulf och Bjarke (Tryckt i Pippings Studier i nordisk filologi XIV, 1923). Vid det tredje nordiska folklivsforskarmötet i Köpenhamn i augusti i år var v. Sydow åter på Irland och studerade irisk folkdiktning i dess hemland. v. Sydow, som i sina tidigaste studieår hade satt sig in i rumänska för att kunna bliva sagoforskare, har senare tillägnat sig det vanskliga iriska språket för att i grund kunna lösa det problem som sedan hans forskningar över Tors resa till Utgård har upptagit honom så starkt, den iriska folkdiktningens inflytande på den nordiska guda- och hjältediktningen. Man kan säkert vänta att de resultat han redan har nått och i framtiden kommer att nå med sina djupgående iriska forkningar skall giva honom den professur i folkminnesforskning, som är ett yttre mål för hans strävan. Man må hoppas att den svenska vetenskapliga världen skall rätt uppskatta så mogna och metodiskt högtstående arbeten som Beowulf och Bjarke eller Scyld Sceafing (Namn och Bygd 1924) vilka, må vi hoppas, snart bli fortsatta med en länge väntad uttömmande avhandling om Beowulfs kamp med jätten Grändel och hans moder, som grundad på irisk sagodiktning och inte på dansk tradition (jmfr. även Beowulfskalden och nordisk tradition, Vetenskapssocietetens årsbok 1923).

En professur kommer inte blott att betyda ett välförtjänt erkännande av v. Sydows energiska och aldrig sviktande vetenskapliga strävanden utan den kommer också att betyda en möjlighet till positivt arbete, som i hög grad kan behövas inte minst för Sveriges vidkommande. v. Sydow skall då inte längre befinna sig i den ständiga kampen för hem och härd vetenskapligt sett, angripen som han är från många håll. Det skall spara mycken tid och kraft, som nu ödes på mindre givande uppgifter, och det positiva arbete man bör kunna vänta av en man med v. Sydows utbildning och anseende är inte så mycket själva arbetet med insamlingen av det folkliga stoffet, hur nödvändigt det än är, ty det kan yngre hänförda elever utföra under hans tillsyn och vägledning. Det är den systematiska utgivningen av det äldre och nyare folkdiktningsstoffet, som behöves (en god början är gjord av Västsvenska Folkminnesföreningen med utgivandet av Folksägen och folkdiktning i västra Sverige i Göteborgs Jubileumspublikationer 1923).

De stora, värdefulla, gamla samlingar, som v. Sydow i sina första folkminnesår avskrev, Hyltén-Cavallius', Säves, Djurklous, Rääfs o. s. v., böra utgivas så snart som möjligt, det skall giva svensk folkdiktsforskning fast mark under fötterna. Och svenskarna i moderlandet böra inte stå tillbaka för svenskarna i Finland, som på ett beundransvärt sätt utgiva vad de ha i sina samlingar av diktning och tro. Sådana utgåvor äro efter min mening ett nog så gott medel att stimulera insamling av dikt, tro och sed som det otal av frågor om folkminnen, varmed v. Sydow fyller nära hälften av sin bok Våra folkminnen, så att han dessutom inte får plats med den långt mer behövliga litteraturförteckningen över det tryckta folkminnesstoffet. Efter dessa nödvändiga praktiska arbeten, komma så de grundläggande och banbrytande vetenskapliga undersökningarna över svensk folksägen och folksaga, som man kan vänta av en man som v. Sydow, som nu står i sin fulla arbetskraft.

v. Sydow har som Tor dragit ut från Asgård bort till Utgård och vi må hoppas att han också som Tor vänder tillbaka till Asgård en gång eller med andra ord, att han återvänder från de iriska studierna, när hans gärning där är förd till sitt mål, till de studier, som naturligen på ett helt annat sätt stå i mittpunkten av det svenska folkets intresse: det grundläggande studiet av folkets egen diktning och folkets egen tro. Det är säkert också vad v. Sydow själv allra högst önskar, men hans undersökningar av svensk folkdiktning ha tyvärr på ett orimligt sätt blivit ringaktade av svenska vetenskapsmän ända sedan han 1906 lämnade den internationella sagoforskningen för att ägna sig åt studiet av ett äkta nationellt ämne, den till Lunds domkyrka knutna Finnsägnen, och det churu man redan där trots någon omogenhet så tydligt märker lejonets klo. Uppsatserna i Folkminnen och folktankar, God afton om I hemma är och Våra folkminnen, alla äro de synes det mig vittnesbörd om den hemlängtan han borta på de nödtvungna främmande studiemarkerna känner, en längtan efter att komma hem och åter uppleva tranornas flykt över Tranhult. Låt mig

då sluta med den önskan, att det må lyckas v. Sydow att på allvar komma hem, det skulle inte blott betyda en lycka för honom själv utan i verkligheten också bli till gagn och glädje för hans landsmän, såsom hans närmaste föregångare Hyltén-Cavallius' och Eva Wigströms livsgärning ha varit det för det svenska folket. Så skall det bliva klart för alla, att v. Sydow som på sina danska kollegor och vänner gör ett så tilltalande svenskt intryck helt och hållet är sitt fäderneslands gode och trofaste son och liksom Nordiska Museets framstående forskare är med om att hävda dess ära och rykte.

(Övers. av Gösta Berg.)